

Gedeputeerde en Provinciale Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Agenderend advies
**Samen verder voor een sterk stedelijk netwerk
meer agglomeratiekracht door sterkere stedelijke
samenwerking en netwerken**

Datum : 4 juni 2015
Onderwerp : **PAL-advies over verstedelijking**
Ons kenmerk : PAL 2015/024

Geachte leden van GS en PS,

Als PAL stellen wij vast dat er vanuit de wetenschap en beleidsadvisering (OECD, CPB, PBL e.a.) aandacht wordt gevraagd voor agglomeratie-effecten die belangrijk zijn voor economische ontwikkeling en die in het bijzonder de Zuidvleugel van de Randstad zou ontberen vergeleken met de Noordvleugel en andere stedelijke regio's in Europa.

De vraag die voorligt is hoe de provincie samen met partners kan bijdragen aan de ontwikkeling van een sterk stedelijk netwerk in de Zuidvleugel, Zuid-Holland en de Randstad, waarbij samenwerking ten behoeve van waardecreatie voor de samenleving voorop staat.

Met dit advies lopen wij vooruit op en geven wij input voor de Provinciale Omgevingsvisie die deze collegeperiode (2015-2019) zal worden ontwikkeld. Dit advies is uiteraard ook te gebruiken bij de verdere uitwerking van het provinciale coalitieakkoord om Zuid-Holland slimmer, schoner en sterker te maken.

In dit advies komen wij tot de volgende vier aanbevelingen, die in bijgaande [Notitie](#) nader worden toegelicht:

1. Ontwikkel en verbind sterke stadscentra en andere economische hot spots

Versterk als provincie de synergie binnen en tussen stedelijke innovatie- en interactiemilieus door deze ruimtelijk mogelijk te maken en de ontwikkeling ervan (ook financieel) te ondersteunen. Let daarbij in het bijzonder op samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen (onderwijs en onderzoek) en overheden (incl. internationale vestigingen) als bron van innovatie en economische groei. Het economisch succes van Amsterdam komt mede doordat hier meer interactiemilieus zijn dan in Rotterdam en Den Haag, die bovendien geografisch minder verspreid zijn, waardoor ze makkelijker en meer van elkaar profiteren.

2. Werk aan een samenhangend multimodaal stedelijk en regionaal mobiliteitsnetwerk

Essentieel voor een goed functionerende agglomeratie is dat mensen elkaar snel en betrouwbaar kunnen bereiken. Goede verbindingen met alle vormen van vervoer en ook digitaal moeten daarom voor de polycentrische Randstad zoveel mogelijk het agglomeratie-effect realiseren dat grote steden als Londen behalen door hun concentrische vormgeving. De snelle kern-op-kern verbindingen waarover de

Randstad al beschikt zijn daarom van onderscheidende waarde en kunnen worden aangevuld met meer gebruik van ketenmobiliteit, vooral op de overgangen van landelijk naar stedelijk gebied. En ook de complementariteit van de verschillende economische zwaartepunten in de Randstad, de twee mainports en de economische speerpunten van de grote steden, verdienen in onderlinge samenhang te worden gezien vanwege hun gezamenlijke bijdrage aan de concurrentiepositie in Noordwest Europa. Op dit terrein is in de Zuidvleugel een belangrijke rol weggelegd voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Vraag daarom als provincie aan de MRDH wat zij nodig heeft om deze taak optimaal uit te voeren en zorg ervoor dat andere delen van de provincie, in het bijzonder steden als Leiden, Gouda en de Drechtsteden, daar zo goed mogelijk op aangesloten worden.

3. Realiseer een sterk provinciaal (snel)fietswerk en sterk groenblauw netwerk dat stad en land verbindt

Door de populariteit van de e-bike en opkomst van de speed e-bike zal dit fietsnetwerk steeds meer gebruikt worden voor langere verplaatsingsafstanden, ook in het woon-werkverkeer. Een groter aandeel van de fiets in de modal split maakt het mogelijk om investeringen in 'prijzige' auto-infrastructuur deels te vervangen door investeringen in goedkopere fietsinfrastructuur, die uiteraard wel op intensiever gebruik en hogere snelheden dient te worden aangepast. Dit fietsnetwerk draagt bij aan de ambities uit het hoofdlijnenakkoord om te komen tot een schoner en een beter bereikbaar Zuid-Holland en om meer te bereiken tegen minder kosten. Combineer dit snelfietsnetwerk waar mogelijk met een sterk groenblauw netwerk dat stad en land dooradert en verbindt om te komen tot aantrekkelijke en intensief gebruikte fietsroutes langs water en door groen. Verweef daartoe het stedelijke groenblauwe netwerk met het regionale groenblauwe netwerk, bied ruimte aan meer en aantrekkelijker groene stadsranden en versterk de landschappelijke kwaliteit in het tussengebied van de steden. Op deze wijze kan de relatief groene en waterrijke Randstad zich positief onderscheiden ten opzichte van andere metropolen in Noordwest Europa. Ontwikkel daartoe ook gebiedsprofilen en gebiedsvisies voor het stedelijk gebied in Zuid-Holland die worden geschraagd door financieringsmodellen, zodat er een handelingsperspectief ontstaat.

4. Vergroot de samenhang tussen het ruimtelijk en economisch beleid

Bestrijd gebrek aan ruimtelijke kwaliteit, o.a. in de vorm van (grootschalige) leegstand, door de onderliggende problemen in kaart te brengen, de samenwerking tussen de betrokken organisaties te faciliteren en bestuursovereenkomsten te ontwikkelen voor herbestemming. Het ontwikkelen van een sterke polycentrische netwerkstad vormt een ontwerp-opgave: hier moet zowel fysiek als programmatisch vorm aan worden gegeven. De provincie kan een belangrijke rol vervullen door de denkkraft over de netwerkstad te mobiliseren en de bestuurlijke samenwerking te bundelen. Ook kunnen locaties worden aangewezen die ieder op zich kansrijk zijn vanwege de combinatie van bestaande functies die zij herbergen en hun kwaliteitskenmerken als locatie. Op deze wijze wordt de kans om van de Zuidvleugel een succesvolle metropool te maken beduidend groter.

Met deze aanbevelingen willen wij de agglomeratiekracht van het stedelijk netwerk in Zuid-Holland en de Randstad vergroten. Wij beperken ons hierbij niet tot de kwaliteit in de stad zelf. Immers, de multimodale bereikbaarheid, de regionale schaal, de complementariteit in economische dragers en hot spots, en de dooradering met groen en water vragen allen om de inzet van een verbindend netwerk dat zich ook in het tussengebied situeert. In deze aanbevelingen liggen naar ons oordeel veel kansen (en plichten) voor de provincie om faciliterend beleid te ontwikkelen en ten uitvoer te brengen.

De Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit van Zuid-Holland,

Jan (J.J.) Helder

Jos (J.M.) Brouwer

W.G.

W.G.

Voorzitter

Secretaris